

Από τα τρία (3) πρώτα επεισόδια της πολυδιαφημισμένης τηλεοπτικής παραγωγής του ΣΚΑΪ για το 1821, με τον αποκαλυπτικό, για τις προθέσεις των συντελεστών της, αρχικό υπότιτλο (η γέννηση ενός έθνους), αναδείχθηκαν, με απόλυτη σαφήνεια,

οι βασικές επιδιώξεις της σειράς: Να αποκόψει την Ορθοδοξία από την ελληνική ιδιοπροσωπία, να αμαυρώσει την προσφορά της Εκκλησίας στον ξεσηκωμό του γένους και να ενισχύσει την αναθεωρητική άποψη γνωστών πανεπιστημιακών κύκλων ότι, η Επανάσταση δεν οφειλόταν στην φλόγα που απλώθηκε στην ψυχή του σκλαβωμένου έθνους «για του Χριστού την Πίστη την Αγία και της Πατρίδας την Ελευθερία», αλλά υπήρξε προϊόν, αποκλειστικά και μόνον, των ιδεών του διαφωτισμού και των επιρροών της γαλλικής επανάστασης.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, αποσιωπήθηκε, χωρίς αιδώς, η ημερομηνία ίδρυσης της Φιλικής Εταιρείας (14 Σεπτεμβρίου 1814), που οι πρωτεργάτες της την ήθελαν να προσλάβει τον πρέποντα συμβολισμό της Ύψωσης του Τιμίου Σταυρού, «ξεχάστηκε» η ιδιότητα των Παλαιών Πατρών Γερμανού και Παπαφλέσσα ως Φιλικών (και μάλιστα μεταξύ των πρώτων) και λοιδορήθηκε ο «μύθος» της 25ης Μαρτίου, γιατί προφανώς ενοχλεί τους άθεους αναθεωρητές η ταύτιση Ευαγγελισμού –Εθνεγερσίας, την οποίαν, όμως, επιθυμούσαν διακαώς, για τον συμβολισμό του αγώνα τους και παρά τις ... αντιρρήσεις του νεόκοπου βαθυστόχαστου ιστορικού Πέτρου Τατσόπουλου, αυτοί που έκαναν την επανάσταση...! Με πρώτο τον Αλέξανδρο Υψηλάντη, που, σύμφωνα με τον Σπυρίδωνα Τρικούπη, απεφάσισε εν πρώτοις να κατέλθει εις Ελλάδα και έστειλε και τινες φέροντας μυστικά γράμματα εις την Πελοπόννησον, εις τας νήσους και εις την στερεάν Ελλάδα... όθεν εμελέτα να αρχίσει τα ένοπλα κινήματά του την 25 Μαρτίου, ημέραν του Ευαγγελισμού, ως ευαγγελιζομένην την πολιτικήν λύτρωσιν του ελληνικού έθνους. Αλλά και τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, που, όπως υπογραμμίζει ο Ν. Σπηλιάδης στα «Απομνημονεύματά» του, διατρίβων εις Ζάκυνθον έλαβε την πρόσκλησιν του Υψηλάντου να κινηθεί και αναχωρήσας, χάριν εμπορίου δήθεν, εις τας νήσους του Αιγαίου, έφθασε την 6η Ιανουαρίου του 1821 εις Τσίμοβαν και κατέλυσε εις του Μουρτζίνου, παλαιού φίλου του, όθεν κατεφρόνει υπό την αιγίδα της φιλίας τας επιβουλάς των Τούρκων και διενήργει, περιμένων την 25η Μαρτίου, δια την επανάστασιν.... Και τοιουτοτρόπως την 25 Μαρτίου επανέστη η Πελοπόννησος, μετά την 24η Φεβρουαρίου, καθ' ην ο Υψηλάντης διεκήρυξεν εις την Μολδαβίαν την επανάστασιν. Άλλωστε και ο ίδιος ο Γέρος του Μοριά στα «Απομνημονεύματά» του λέγει, επί λέξει, δια χειρός Γ. Τερτσέτη: με ήλθαν γράμματα από τον Υψηλάντη δια να είμαι έτοιμος, καθώς και όλοι οι εδικοί μας. 25 Μαρτίου ήτον η ημέρα της γενικής επαναστάσεως.... Ήλθαν εκεί όπου ευρισκόμουν και τους έλεγα ότι την ημέρα του Ευαγγελισμού να είναι έτοιμοι και κάθε επαρχία να κινηθεί εναντίον των Τούρκων...

Εκεί, όμως, που η σειρά εκφεύγει πλήρως της επιστημονικής αμεροληψίας και αναδεικνύει τις σκοπιμότητες που υπηρετεί, είναι με την emphaticή προβολή του γνωστού «αντικληρικαλικού» επιχειρήματος για τον αφορισμό της Επανάστασης από τον Πατριάρχη Γρηγόριο Ε'. Αφήνεται, δηλαδή να εννοηθεί ότι, ο μαρτυρικός Πατριάρχης υπήρξε αντίθετος

προς τον ξεσηκωμό του Γένους και προχώρησε στην αντιπατριωτική και ηθικώς κατακριτέα ενέργεια του αφορισμού του Αλεξάνδρου Υψηλάντη, ευθυγραμμιζόμενος πλήρως με την οθωμανική εξουσία.

Ας δούμε, όμως, πώς έλαβαν χώρα τα γεγονότα:

Όταν ο Σουλτάνος Μαχμούτ Β΄ πληροφορήθηκε την κήρυξη της Επανάστασης στη Μολδοβλαχία από τον Αλέξανδρο Υψηλάντη, κάλεσε τους πρεσβευτές των Μεγάλων Δυνάμεων στην Πύλη και εξέφρασε την έντονη δυσαρέσκειά του. Ο πρεσβευτής της Ρωσίας Στρογάνωφ δήλωσε πως η κυβέρνηση του δεν έχει καμία ανάμιξη και ότι αποδοκιμάζει το κίνημα του Υψηλάντη, τον οποίο, στη συνέχεια, ο τσάρος Αλέξανδρος αποκήρυξε δημόσια και διέγραψε από τις τάξεις του ρωσικού στρατού. Μετά τις διαβεβαιώσεις του Στρογάνωφ, για την τσαρική αποδοκιμασία των επαναστατικών κινήματων, ο Σουλτάνος αποφάσισε την χορήγηση αμνηστίας στους επαναστάτες της Μολδοβλαχίας, υπό τον όρο της δήλωσης υποταγής εκ μέρους τους, εξαιρώντας, όμως, τον Αλ. Υψηλάντη και τον ηγεμόνα Μ. Σούτσο. Στις 3 Μαρτίου απέστειλε στο Πατριαρχείο φερμάνι, στο οποίο αναφερόταν ότι, «η Υψηλή Πύλη, αφού έμαθε σχετικά με την εξέγερση ορισμένων απονενομημένων στη Μολδαβία, τους λυπάται και παρακινεί τη Μεγάλη Εκκλησία να συμβουλευσει τους πιστούς υπηκόους της κραταιάς Αυτοκρατορίας, υπό την ποιμαντορία της, να μην αποπλανηθούν και περιπέσουν στη δίκαια και αδυσώπητη αγανάκτηση αυτής, καθώς και των πιστών Οθωμανών». Ταυτόχρονα διατυπώθηκε προφορικά η επιθυμία της Πύλης να αποκηρυχθεί η Επανάσταση από το Πατριαρχείο, ώστε να ενισχυθεί το φερμάνι του Σουλτάνου. Την Κυριακή 6 Μαρτίου και ενώ η τρομοκρατία που ασκούσε ο οθωμανικός όχλος εναντίον του ελληνικού στοιχείου της Πόλης προσλάμβανε διαστάσεις υστερίας, με καθημερινές βιαιοπραγίες και δολοφονίες, ο Γρηγόριος Ε΄, κλήθηκε, από τον Υπουργό Εξωτερικών Ρείς Εφέντη, στην Πύλη, όπου μετέβη συνοδευόμενος από τον Μεγάλο Διερμηνέα Κ. Μουρούζη. Ο Υπουργός ανακοίνωσε στον Πατριάρχη την υποχρέωσή του να εξασφαλίζει την υποταγή του ποιμνίου του προς τον Σουλτάνο.

Σε σύσκεψη προκρίτων που συνεκάλεσε αμέσως ο Πατριάρχης, αποφασίσθηκε να υποβληθεί αναφορά στη Πύλη, με την οποία να δηλώνεται ότι όλοι οι πρόκριτοι του Γένους εγγυώνται υπέρ αλλήλων για τη διαμονή τους στην Κωνσταντινούπολη ως πιστών υπηκόων του Σουλτάνου. Συμφωνήθηκε επίσης να δηλώνεται στην αναφορά, ότι το Γένος δεν έχει γνώση για την ύπαρξη επαναστατικής εταιρείας και ότι αποδοκιμάζουν το κίνημα του Υψηλάντη καθώς επίσης και ότι είναι «έτοιμοι να συντρέξουν την Κραταιά Βασιλεία για την καταστολή τέτοιων ολέθριων κινήματων». Η αναφορά συντάχθηκε στην τουρκική γλώσσα από τον Σκαρλάτο Καλλιμάχη και συνυπογράφηκε από τους 49 κληρικούς και λαϊκούς που έλαβαν μέρος στη σύσκεψη. Την αναφορά παρουσίασε ο ίδιος ο Πατριάρχης στον Μεγάλο Βεζίρη, συνοδευόμενος από τρεις αρχιερείς, την Κυριακή 13 Μαρτίου. Όμως οι πληροφορίες του Σουλτάνου για επικείμενη δράση της Φιλικής Εταιρείας στην Πόλη, τον είχαν πείσει ότι η μόνη λύση θα ήταν η γενική σφαγή των ραγιάδων. Για την εκτέλεση της απόφασης αυτής, ο Σουλτάνος ζήτησε από τον ανώτατο θρησκευτικό ηγέτη, τον Σεΐχουλισλάμη Χατζή Χαλίλ, την έγκριση του, με την έκδοση σχετικού φετβά. Ταυτόχρονα κήρυξε κατάσταση ανάγκης και κάλεσε στίφη όχλου και γενιτσάρων από την Ανατολή για την εκτέλεση της απόφασης του. Όμως ο Σεΐχουλισλάμης αρνήθηκε να εκδώσει φετβά με τον οποίο να κηρύσσεται η γενική σφαγή των Ελλήνων, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ ενόχων και αθώων, ενώ

αντίστοιχες αντιρρήσεις είχε και ο Μέγας Βεζίρης Σαϊντ.

Από την άλλη πλευρά, ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄ μόλις πληροφορήθηκε τα διαδιδόμενα περί γενικής σφαγής, επισκέφθηκε μαζί με τον Πατριάρχη Ιεροσολύμων, που την περίοδο εκείνη ήταν στην Κωνσταντινούπολη, καθώς και τρεις πολιτικούς αξιωματούχους, τον Σεϊχουλισλάμη στην κατοικία του, έδωσε διαβεβαιώσεις ότι δεν ήταν αναμεμιγμένος στην Επανάσταση και έκανε έκκληση υπέρ της ζωής των Ελλήνων στην Πόλη. Ο Σεϊχουλισλάμης, αφού ακολούθησε για ένα διάστημα παρελκυστική τακτική, τελικά δεν εξέδωσε τον φετβά. Τη θαρραλέα και έντιμη αυτή στάση του, την πλήρωσε με τη ζωή του. Παύθηκε από τη θέση του και εξορίστηκε στη Λήμνο. Κατά την διάρκεια του ταξιδιού του, δολοφονήθηκε, κατ' εντολή του Σουλτάνου, από τους συνοδούς του. Επίσης παύθηκε ο Μέγας Βεζίρης ως ανάξιος των περιστάσεων και αντικαταστάθηκε από τον Αλί Μπεντερλί Πασά, ο οποίος έπειτα από οκτώ ημέρες, έχασε όχι μόνο τη θέση του αλλά και το κεφάλι του. Μέγας Βεζίρης τοποθετήθηκε ο Σαλίχ Πασά, αποφασισμένος να τηρήσει σκληρή στάση έναντι των Ελλήνων. Στις 20 Μαρτίου, η Πύλη παρέδωσε στον διερμηνέα Κ. Μουρούζη για μετάφραση το διάταγμα περί αμνηστίας, υπό τον όρο, να αποβάλουν οι Έλληνες του λοιπού κάθε επαναστατική ιδέα και να παραμείνουν στο καθεστώς του ραγιά. Συγχρόνως, ζητήθηκε από τον Πατριάρχη η έκδοση αφορισμού κατά του Υψηλάντη, του Μιχαήλ Σούτσου και των εξεγερμένων Ελλήνων πέρα από τον Δούναβη, προσθέτοντας ότι, μόνον ο αφορισμός αυτός θα μπορούσε να παρέχει κάποια ελπίδα αναβολής «στο ξίφος του Σουλτάνου που επικρεμόταν επί των κεφαλών των».

Με αυτά τα δεδομένα, το προφανές και επιτακτικό δίλημμα ήταν το εξής: άμεση υποταγή υπό την μορφή έγγραφου αφορισμού ή απόρριψη της σουλτανικής επιθυμίας και έκθεση του Ελληνισμού στον άμεσο κίνδυνο γενικής σφαγής, εν όψει και των βιαιοτήτων, που, ήδη, εκτυλίσσονταν καθημερινά στους δρόμους της Πόλης;

Εδώ, λοιπόν, τίθεται το εξής απλό ερώτημα: Αν ο Κοραΐς, που τοποθετούσε την έναρξη της Επανάστασης πενήντα χρόνια αργότερα, επειδή θεωρούσε ως αναγκαία προϋπόθεσή της την απόκτηση παιδείας από το Γένος και αν ο Καποδίστριας, που, λόγω της εμπειρίας του περί την διεθνή διπλωματία της εποχής, έκρινε ανώριμες τις συνθήκες για τον ξεσηκωμό, δικαιολογούνται πλήρως (και από τους επιφανείς συντελεστές της παραγωγής του ΣΚΑΙ), για τον προβληματισμό τους και την σωφροσύνη τους, γιατί θεωρείται «προδότης» ο μαρτυρικός Πατριάρχης, που ήταν υποχρεωμένος να αναζητήσει τρόπο αποφυγής της επαπειλούμενης γενικής σφαγής των Ελλήνων, στην Πόλη;

Την αλήθεια των προθέσεων του Πατριάρχη Γρηγορίου Ε΄, (πέρα από το γεγονός ότι ο γραμματέας του και άνθρωπος της απολύτου εμπιστοσύνης του, ο Γεώργιος Αφθονίδης, ήταν μνημένος στην Φιλική Εταιρία από το 1819 και υπήρξε ο σύνδεσμος μεταξύ αυτής και του Πατριάρχη), αναδεικνύει, κατά τον σαφέστερο τρόπο, η προκήρυξη (yafta) περί του απαγχονισμού του, που εξέδωσε η Υψηλή Πύλη, στις 9 Απριλίου 1821 (βλ. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Αθήνα, 1976, τ. ΙΒ΄, σελ. 134), όπου, μεταξύ άλλων, αναφέρονται και τα εξής:

«ο δόλιος Έλλην Πατριάρχης, καίτοι κατά το παρελθόν είχε δώσει πλαστά δείγματα αφοσιώσεως, όμως κατά την περίπτωσιν ταύτην, μη δυνάμενος να αγνοή την συνωμοσίαν

της επαναστάσεως του έθνους του [...] γνωρίζων δε ο ίδιος και υποχρεωμένος να γνωστοποιήση και εις όσους το ηγνούν, ότι επρόκειτο περί επιχειρήσεως ματαιάς, ήτις ουδέποτε θα επετύγχανε [...], όμως ένεκα της εμφύτου διαφθοράς της καρδιάς του, ου μόνον δεν ειδοποίησε, ουδέ επετίμησε τους αφελείς [...], αλλά, κατά τα φαινόμενα, αυτός ο ίδιος, όπισθεν των παρασκηνίων, έδρα κρυφίως, ως αρχηγός της επαναστάσεως [...] Αλλ' ο δόλιος, αντί να μετανοήση και επανέλθει πρώτος εις το καθήκον του, αντιθέτως αυτός ο ίδιος περισσότερο από τους άλλους υπήρξεν η απόλυτος αιτία όλων των ταραχών, αίτινες εξέθεσαν μέχρι τούδε εις κίνδυνον την δημοσίαν τάξιν και γαλήνη. Εβεβαιώθη ότι, Πελοποννήσιος ο ίδιος εκ καταγωγής, συμμετέσχεν εις τας ταραχάς της Πελοποννήσου και εις όλα τα αίσχη τα οποά εσημειώθησαν εις την επαρχίαν Καλαβρύτων από άτομα διεφθαρμένα και αποπλανηθέντα. Ο ίδιος είναι η αιτία του ολέθρου και της καταστροφής, ήτις - με την βοήθειαν του Θεού - θα τους πλήξει. Διαπιστωθείσης όθεν από πάσαν άποψιν της προδοσίας, ου μόνον κατά της Υψηλής Πύλης, αλλ' ευθέως και κατά του ίδιου αυτών έθνους, ήτο αναγκαίον η ρυπαρά ύπαρξις του να εκλείψει από της γης, διό απηγχονίσθη, ίνα χρησιμεύσει προς παραδειγματισμόν των άλλων.» Ας σημειωθεί ότι, το κείμενο της προκήρυξης αυτής, στην τουρκική γλώσσα, αναρτήθηκε στο στήθος του νεκρού Πατριάρχη...

Αλλά την αλήθεια των γεγονότων και το μέγεθος της θυσίας του Γρηγορίου Ε' αποκαθιστά, περισσότερο από κάθε άλλη, η μαρτυρία του, επί πολλά έτη, διερμηνέα, εν συνεχεία γραμματέα και αργότερα επιτετραμμένου της Ολλανδίας στην Πόλη, Gaspard Testa, μάλλον φίλα προσκειμένου προς την οθωμανική εξουσία, ο οποίος, σε σχετική έκθεσή του (βλ. Γεωργίου Ζώρα, Ο Απαγχονισμός του Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' εις την έκθεση του Ολλανδού Επιτετραμμένου Κωνσταντινουπόλεως, Αθήνα 1976, σελ. 13-14), που απέστειλε προς το υπουργείο Εξωτερικών της χώρας του, την επομένη του μαρτυρικού θανάτου του Πατριάρχη (10 Απριλίου 1821), επισημαίνει, μεταξύ άλλων και τα εξής:

«.. Την επομένην, ημέραν του Πάσχα, ο πληθυσμός όστις κατείχετο ήδη από βαθυτάτην θλίψιν και τρόμον, ήσθάνθη να αυξάνη η κατήφειά του, ότε επληροφορήθη απροσδοκήτως ότι ο Έλλην Πατριάρχης είχε μόλις απαγχονισθή, εις την συνοικίαν Φανάρ, εις το εσωτερικόν της πύλης του μεγάρου του και ότι μερικοί μητροπολίται, οίτινες από πολλών ημερών ευρίσκοντο εις ειρκτήν, μεταξύ δε τούτων ο Εφέσου, ο Νικομηδείας και ο Βοσπόρου κλπ. είχαν υποστή επίσης την αυτήν τύχην.

Ο αρχηγός ούτος της Εκκλησίας, ονόματι Γρηγόριος, είχε εξελεγχθή ως συνένοχος και κύριος υποκινητής της συνωμοσίας των Ελλήνων. Γεννηθείς εις Πελοπόννησον και επιθυμών κατά καλύτερον τρόπον να αποκρύψει το «παιγνίδι» του από τους οφθαλμούς της Κυβερνήσεως, είχε καταστεί, λέγουν, εγγυητής υπέρ του μητροπολίτου Πατρών (εννοείται ο Παλαιών Πατρών Γερμανός), υποκινητού της επαναστάσεως της Πελοποννήσου. Πιστοποιηθείσης της συμμετοχής του δια σαφών αποδείξεων και εγγράφων, ο σουλτάνος του επέβαλε την ποινήν την οποίαν επέσυρε το κακούργημά του. Η συνημμένη προκήρυξις, αναρτηθείσα επί του νεκρού, θα πληροφορήση την Υμετέρα Εξοχότητα περί των κατηγοριών αίτινες τον οδήγησαν εις την αγχόνη. Χθες αργά το πτώμα του Ιερωμένου τούτου εσύρθη υπό Εβραίων από του Πατριαρχείου μέχρι της ακτής και ερρίφθη επονειδίστως εις την θάλασσαν...»

Αξίζει, επίσης, να υπενθυμίσουμε στους αναιδείς παραχαράκτες της Ιστορίας μας ότι, ο ίδιος ο «αφορισμένος» από τον Πατριάρχη Αλέξανδρος Υψηλάντης, ήδη από τις 29 Ιανουαρίου 1821 έγραφε προς τον Κολοκοτρώνη τα εξής: «...Ο Πατριάρχης, βιαζόμενος παρά της Πόρτας, σας στέλλει αφοριστικά...εσείς όμως να θεωρήτε πάντα ταύτα ως άκυρα, καθότι γίνονται με βίαν και άνευ θελήσεως...». Στην δε προκήρυξη του «Μάχου υπέρ Πίστεως και Πατρίδος» στο Ιάσιο έγραφε: «...είναι καιρός να κρημνίσωμεν την ημισέληνον διά να υψώσωμεν το σημειον, δι' ου πάντοτε νικώμεν: λέγω τον Σταυρόν, και ούτω να εκδικήσωμεν την Πατρίδα και την Ορθόδοξον ημών πίστιν...». Και μετά τη μάχη του Δραγατσανίου, στην τελευταία του ημερήσια διαταγή, (8 Ιουνίου 1821), πριν συλληφθεί από τους Αυστριακούς, καταγγέλλει όσους δεν τον βοήθησαν στο αγώνα του να εκδικηθεί «το ιερόν αίμα των κατασφαγέντων απανθρώπως κορυφαίων υπουργών της θρησκείας Πατριαρχών, Αρχιερέων και μυρίων άλλων αθών αδελφών»...

Τέλος, ας σημειωθεί ότι, λίγες ημέρες νωρίτερα από τον απαγχονισμό του Γρηγορίου Ε', είχε καρατομηθεί ο Μέγας Διερμηνέας της Πύλης Κωνσταντίνος Μουρούζης (4 Απριλίου), ενώ την αγχόνη του Πατριάρχη ακολούθησε, στις 6 Μαΐου η δολοφονία του Νικολάου Μουρούζη, δραγουμάνου του στόλου. Στη συνέχεια απαγχονίστηκαν οι αρχιερείς που είχαν συλληφθεί ως όμηροι, δηλαδή ο Εφέσου Διονύσιος στην κεντρική αγορά του Πέρα, το Μπαλούκπαζαρ, ο Αγκιάλου Ευγένιος στον Γαλατά, ενώ ο Νικομήδειας Αθανάσιος πέθανε από τις κακουχίες της φυλακίσεως του και τα βασανιστήρια. Στις 19 Απριλίου γίνονται μαζικοί απαγχονισμοί λαϊκών. Στις 3 Ιουνίου απαγχονίστηκαν στη δυτική ακτή του Βοσπόρου ο Τυρνόβου Ιωαννίκιος, ο Αδριανουπόλεως Δωρόθεος στο Μέγα Ρεύμα, ο Θεσσαλονίκης Ιωσήφ στο Νιχώρι, ο Δέρκων Γρηγόριος στα Θεραπειά. Την ίδια ημέρα εξορίζονται στην Ανατολία ο Αλέξανδρος και ο Σκαρλάτος Καλλιμάχης, που είχε διορισθεί ηγεμόνας της Βλαχίας μετά την έκρηξη της Επανάστασης εκεί. Συνολικά, τα θύματα της εποχής εκείνης στην Πόλη, υπολογίζονται σε δέκα χιλιάδες...

Αυτή είναι η πραγματική Ιστορία, έστω και αν δυσανεστείται ο κ. Πέτρος Τατσόπουλος και οι συνεργάτες του. Δυστυχώς γι' αυτόν, ο Υψηλάντης και ο Κολοκοτρώνης, δηλαδή αυτοί που έκαναν την Επανάσταση, έχουν εντελώς διαφορετική άποψη από την δική του !

Πηγή: <http://www.antibaro.gr/>